

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

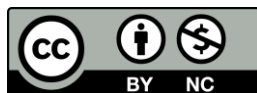
SLOVNÍK POJMOV

vývoj v rámci Projektu

„Virtuálna a aktivizujúca metóda výučby – skutočné vzdelávacie efekty“

Projekt je financovaný z rostriedkov Európskej únie v rámci programu Erasmus+

POMÔCKY

Asimilácia je jednou z akulturačných stratégií (mechanizmus akceptovania „cudzej kultúry“). Spočíva v odmietnutí kultúry krajiny pôvodu a osvojení si nových noriem a hodnôt. Obvykle je založená na túžbe dosiahnuť dobré postavenie v spoločnosti, ktorá sa zdráha byť odlišná. Asimilácia súvisí so štátnou politikou zameranou na elimináciu kultúr menšín. Ide o to, prispôbiť sa okoliu čo najviac. Vedie k zničeniu koreňov a tým k strate pocitu stability. Jednotlivcovi to sťažuje vstup do spoločnosti.

Azyl je miesto bezpečného pobytu (latinský azylum - „úkryt“). V staroveku a stredoveku bol napríklad azyl poskytovaný v chrámoch, kde stíhaní zločinci našli úkryt. Azyl môže byť udelený osobe, ktorú je potrebné chrániť, a zároveň v prospech udelenia ochrany hovorí dôležitý záujem Poľskej republiky. Podľa zákona o cudzincoch z 13. júna 2003 je cudzinec „osobou, ktorá má bydlisko na území daného štátu, ale nemá občianstvo“ (hovorovo: každý cudzinec).

Azyl - forma ochrany poskytovaná cudzincom vtedy, keď je potrebné zaistiť ich bezpečnosť a keď je to v dôležitom záujme Poľskej republiky. Takáto ochrana má politický charakter, v praxi sa v Poľsku neuplatňuje. Podľa poľského práva azyl nie je to isté ako postavenie utečenca, ale v medzinárodnej terminológii výrazy „status utečenca“ a „azyl“ najčastejšie znamenajú to isté.

Diskriminácia

Ide o nerovnaké zaobchádzanie (zaobchádzanie s osobou v porovnateľnej situácii s niekým iným kvôli určitej charakteristike tejto osoby). Je to forma alebo účinok sociálneho vylúčenia. Súvisí to s aktom činnosti / činnosťou alebo s jeho nedostatkom. Je to výsledok otázky moci, to znamená, kto definuje určité skupiny ako nadradené alebo menejcenné.

Empatia - v psychológii sa pod pojmom empatia rozumie schopnosť vnímať a vcítiť sa do emočných stavov iných ľudí. Empatickí ľudia si uvedomujú pocity iných ľudí, vidia základ svojich hodnôt a dokážu sa vcítiť do konkrétnych situácií. Takéto vnímanie sveta vám umožňuje overiť si vlastné názory a priznať chyby, ako aj výrazne obmedziť agresívne správanie.

Fakty - udalosť, ktorá sa odohrala v konkrétnom mieste a čase. V tomto zmysle udalosť, ktorá ešte nenastala, nemôže byť skutočnosťou, ale dá sa hovoriť o predpovedaní budúcich faktov - teda udalostí, ktoré sa s najväčšou pravdepodobnosťou stanú.

Integrácia - proces vzájomného prispôsobovania sa prisťahovalcov a hostiteľskej spoločnosti. Je to jedna zo štyroch akulturačných stratégií. Je založená na kombinácii vlastností a hodnôt rôznych kultúr, je založená na pocite vzájomného prijatia. Integrácia je obojsmerný proces, ktorý zahŕňa aj hostiteľskú spoločnosť, v ktorom by sa mali vytvoriť rôzne identity migrantov

a mechanizmy ich harmonického spolužitia s kultúrou hostiteľskej krajiny. Je to optimálna stratégia z pohľadu zdravého fungovania jednotlivca v spoločnosti.

Islam - monoteistické náboženstvo (viera v existenciu jedného boha), druhé na svete na začiatku 21. storočia, pokiaľ ide o počet stúpenčov po kresťanstve. Svätou knihou islamu je Korán a zjavenie v ňom obsiahnuté má byť Alahovo posledné a nemenné posolstvo ľuďom. Slovo islam v arabčine znamená podriadenie sa Božej vôli. Islam má spoločné korene s judaizmom a kresťanstvom.

Utečenecká kríza v Európe - kríza v Európe na začiatku 21. storočia spôsobená masovým príchodom utečencov a imigrantov na tento kontinent. Ide o najväčší fenomén tohto druhu od 2. svetovej vojny. Rok 2015 je považovaný za začiatok krízy, ale počet imigrantov a utečencov prichádzajúcich do Európy sa už zvýšil už skôr.

Manipulácia - forma pôsobenia na osobu alebo skupinu takým spôsobom, že nevedome a ochotne sleduje ciele manipulátora. Cieľom je prinútiť osobu alebo skupinu ľudí, aby konali v rozpore s ich najlepším záujmom

Migrácia je územný výtlak súvisiaci so zmenou bydliska. Medzi formy migrácie patria: emigrácia, imigrácia, evakuácia, deportácia, repatriácia, presídlenie, ako aj utečenec. Utečenci sú veľmi často zamieňaní s ekonomickou migráciou. Jednou z úloh vlády je rozlíšiť ľudí, ktorí utiekli kvôli prenasledovaniu, od tých, ktorí dobrovoľne opustili svoju krajinu z ekonomických dôvodov pri hľadaní lepších životných podmienok.

Migrácia obyvateľstva - zmena miesta pobytu alebo prechodného pobytu. Pohyb obyvateľstva je úplne prirodzený jav a vyskytuje sa vždy.

Migrant je osoba, ktorá zmení svoje bydlisko tým, že sa presťahuje z jedného miesta v krajine do druhého alebo z jednej krajiny do druhej. Migrant môže zmeniť svoje bydlisko z rôznych dôvodov, hlavne politických alebo ekonomických.

Mýtus - príbeh o božstvách a nadprirodzených bytostiach, odovzdávaný danou komunitou, obsahujúci vysvetlenie významu sveta a ľudí v ich kolektívnych a individuálnych skúsenostiach, alebo nadčasový, anonymný príbeh o postavách odvodených z ústnej tradície

Moslim - podriadený Bohu, Mohammedan - vyznávač islamu. V Koráne sa tento výraz týka iba prívržencov moslimského náboženstva. Pojem moslim je v dnešnej dobe veľmi často zamieňaný alebo prirovnávaný k pojmu islamista. V skutočnosti je moslim vyznávačom islamu, zatiaľ čo islamista je stúpencom politickej doktríny nazývanej islamizmus.

Dočasná ochrana je jednou z piatich foriem právnej ochrany cudzincov. Udeľuje sa cudzincom, ktorí vo veľkom prichádzajú na územie Poľskej republiky vo vojnovej situácii, etnickom konflikte, občianskej vojne, invázii cudzej armády alebo hrubom porušení ľudských práv.

Doplnková ochrana

Cudzincovi, ktorý nespĺňa podmienky na priznanie postavenia utečenca, sa poskytne doplnková ochrana, ak ho jeho návrat do krajiny pôvodu môže vystaviť skutočnému riziku vážnej ujmy spôsobenej: trestom smrti alebo popravou; mučenie, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest; vážne a individuálne ohrozenie života alebo zdravia vyplývajúce z rozsiahleho používania násilia voči civilistom v prípade medzinárodného alebo vnútorného ozbrojeného konfliktu - a kvôli tomuto riziku nemôže alebo nechce mať prospech z ochrany krajina pôvodu.

Izolovaný – oddelený, v kontexte niekoho oddeliť od skupiny

- izolovaný,
- oddelený,
- odseparovaný,
- osamelý,
- odcudzený,

Tolerovaný pobyt je jednou z piatich foriem právnej ochrany cudzincov. Udeľuje sa v situácii, keď by k vyhosteniu cudzinca mohlo dôjsť iba do krajiny, kde by bolo ohrozené jeho právo na život, slobodu a osobnú bezpečnosť, kde by mohol byť podrobený mučeniu alebo neľudskému, ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu, príp. nútený pracovať alebo pozbavený práva na spravodlivý súdny proces alebo bude potrestaný bez právneho základu, a tiež by porušili právo na rodinný život alebo by porušili práva dieťaťa do takej miery, ktorá by výrazne ohrozila ich psychofyzický vývoj.

Ľudské práva - koncept, podľa ktorého má každý človek právo na určité práva, ktorých zdrojom je inherentná ľudská dôstojnosť. Ide o tieto práva:

- univerzálne - platia po celom svete a sú pre každého
- prirodzený - každý na to má nárok už zo skutočnosti, že je človekom
- neprenosné - nemožno sa ho vzdať
- nedotknuteľné - existujú nezávisle od orgánu a nemôžu ním byť voľne regulované
- prirodzené - platné bez ohľadu na ich potvrdenie štátnym orgánom
- nedeliteľné - všetky tvoria integrálny a vzájomne závislý celok.

Postup - konkrétne pravidlá správania sa v danom prípade, spravidla oficiálneho alebo právneho charakteru.

Postavenie utečenca je jednou z piatich foriem právnej ochrany cudzincov. Udelenie štatútu utečenca znamená poskytnúť im všetky práva, ktoré majú poľskí občania: právo na prácu, zdravotnú starostlivosť a sociálnu podporu. Osoba s postavením utečenca dostane pobytový preukaz a ženevský cestovný doklad na obdobie dvoch rokov.

Stereotyp

Zjednodušený, skrútený a hodnotiaci obraz reality fungujúcej vo vedomí spoločnosti. Zjednodušenie a zovšeobecnenie, ktoré si vytvoríme pre seba, pretože chceme usporiadať svet. Vzťahuje sa na sociálne skupiny, ľudí, situácie, inštitúcie. Opravuje sa to opakovaným opakovaním. Spravidla vzniká v dôsledku bezmyšlienkovitého prijímania názorov rozšírených v danom prostredí.

Čo je to stereotyp?

Stereotyp je znalosť iných skupín, ktorá je uložená v spoločnosti. Tieto znalosti sú zbierkou rôznych informácií o iných sociálnych skupinách, ktoré sú medzi členmi danej kultúrnej komunity bežné. Stereotypické vnímanie je ďalšou výzvou, s ktorou sa môžeme stretnúť, keď hovoríme o migrácii.

Kedy vznikajú stereotypy?

Aký je teda vzťah medzi mechanizmom stereotypov a našou témou migrácie? Máte nejaké nápady? Pri odpovedi na túto otázku sa objavuje niekoľko ďalších: čo vieme o utečencoch? Kto sú ľudia hľadajúci útočisko v Európe? Prečo utekajú zo svojich krajín? Čo robili, čo robili vo svojich krajinách? Čo vieme o ich náboženstve? Čo vieme o islame? Čo vieme o ostatných náboženstvách, ktoré vyznávajú? To, čo bolo základom verejnej diskusie o utečeneckých problémoch, boli práve stereotypy. Na to, aby ste sa postavili proti tomuto vnímaniu sveta, potrebujete spoľahlivé znalosti a fakty.

Čo sú stereotypy? Sú:

- Jednoduché - sú to veľmi jednoduché a nekomplikované informácie o iných skupinách.
- Získané - získavame ich v procese socializácie.
- Nesprávne - pretože sú založené na zovšeobecnení charakteristík jednotlivca na celú komunitu. A takáto generalizácia je v zásade nesprávna.
- Odolný voči zmenám - je veľmi ťažké ich odstrániť alebo dokonca upraviť.

Terorista - Osoba, ktorá verí, že podniká kroky pre „spravodlivú“ vec, ktorá má priniesť verejnosti väčšie dobro, údajne ju zastupuje on a jeho organizácia. Teroristi si uvedomujú, že ich činy sú súčasťou širšieho plánu, ktorého dosiahnutie často trvá mnoho rokov.

Terorizmus - rôzne motivovaný, najčastejšie ideologicky, plánovaný a organizovaný zločin jednotlivcov alebo skupín s cieľom prinútiť štátne orgány a spoločnosť vykonávať určité správanie a výhody, pričom často dochádza k porušovaniu záujmov osôb zvonku; Tieto akcie sa vykonávajú bezohľadne s použitím rôznych prostriedkov (psychický tlak, fyzické násilie, používanie zbraní a výbušnín) v podmienkach osobitnej publicity a strachu, ktoré sú v spoločnosti účelovo vytvárané.

Tolerancia - je o rešpektovaní cudzej národnosti a kultúrnych rozdielov s tým spojených. To tiež znamená porozumenie pre inakosť. Je to úcta k názorom, pôvodu, názorom, preferenciám, atď. Stručne povedané, rešpekt k slobode ostatných ľudí, ktorí majú odlišný životný štýl ako ten náš.

Utečenec je podľa prvého článku Ženevského dohovoru z 28. júla 1951 osoba, ktorá „kvôli odôvodnenému strachu z prenasledovania kvôli svojej rase, náboženstvu, národnosti, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo kvôli svojmu politické presvedčenie, zdržiava sa mimo štátu, ktorého je národným občanom“.

Utečenec - osoba, ktorá musela kvôli rôznym druhom prenasledovania opustiť oblasť, kde žil. Výsledná hrozba pre život, zdravie alebo slobodu je najčastejšie spojená s ozbrojenými bojmi, náboženským prenasledovaním alebo kvôli rasovému alebo politickému presvedčeniu.

Predsudok

Akýsi postoj odmietnutia niečoho alebo niekoho bez racionálnych premís. K tomu dochádza vtedy, keď niekto urobí úsudok, pričom vyjadří negatívny úsudok bez akéhokoľvek základu, najčastejšie na základe nepravdivých alebo neúplných informácií. Môže to vyplývať z obrázkov zafixovaných v danej spoločnosti alebo komunitách. Je obzvlášť nebezpečný, keď sa stane inštitucionálnym a / alebo sa stane súčasťou konkrétnych ideológií. Súvisí to s emóciami.

Multikulturalizmus - prítomnosť mnohých rôznych kultúr v jednom štáte alebo štátna politika voči kultúrnej rozmanitosti spočívajúca v existencii mnohých rôznych kultúrnych, národných a náboženských skupín v jednom štáte.